

Dosarul nr. 2ra-392/19

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (V. Severin)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

DECIZIE

20 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Valeriu Doagă
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Tatiana Guzun, reprezentată de avocatul Diana Munteanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Guzun împotriva Primăriei satului Isacova cu privire la încasarea salariului, a compensației, obligarea efectuării înscrierii în carnetul de muncă și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 21 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Primăria satului Isacova, s-a casat parțial hotărârea din 28 iunie 2018 a Judecătoriai Orhei, sediul Central și s-a emis în parte o nouă hotărâre,

constată:

La 31 martie 2016 Tatiana Guzun, reprezentată de avocatul Marcela Bordian s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei satului Isacova cu privire la încasarea salariului, a prejudiciului în legătură cu neachitarea salariului și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 07 mai 2014 reclamanta a fost eliberată din funcția de perceptor fiscal din cadrul Primăriei s. Isacova, r-nul Orhei, prin dispoziția nr. 17 din 07 mai 2014.

A relatat că, eliberarea din funcție a fost contestată în instanța de judecată, iar prin hotărârea din 09 decembrie 2014 a Judecătoriai Orhei a fost reîncadrată în câmpul muncii în funcție de perceptor fiscal al Primăriei s. Isacova, r-nul Orhei.

Întru executarea hotărâri menționate a fost emisă dispoziția nr. 70 din 15 decembrie 2014, prin care a fost reîncadrată în funcția de specialist la Primăria s. Isacova, r-nul Orhei, începând cu data de 15 decembrie 2014 și s-a dispus achitarea unui salariu mediu lunar în mărime de 3074,00 lei.

Suplimentar, a indicat reclamanta că, hotărârea 09 decembrie 2014 a Judecătorei Orhei a fost contestată cu apel, iar prin decizia din 25 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Primăria s. Isacova, r-nul Orhei, casată hotărârea primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre prin care cererea de chemare în judecată depusă de ea a fost respinsă integral.

Ulterior, fiind atacată cu recurs decizia Curții de Apel Chișinău, prin încheierea din 04 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție a RM recursul dânzei a fost declarat inadmisibil.

Astfel, a menționat că, în perioada 09 decembrie 2014 – 25 iunie 2015, reclamanta a activat în funcția de percepător fiscal, dar nu i s-a achitat salariul pentru perioada în care a activat, respectiv aceasta constituie perioada de 6 luni și 16 zile.

A indicat că, deoarece salariul mediu lunar îl constituie suma de 3074,00 de lei, pârâtul urmau să-i achite următoarele sume bănești: $3074,00 \text{ lei/lună} \times 6 \text{ luni} = 18\,444,00 \text{ de lei}$; $3074,00 \text{ de lei} / 30 \text{ zile} = 102,40 \text{ de lei/zi} \times 16 \text{ zile} = 1638,40 \text{ de lei}$; în total 20 082,40 lei.

Totodată a specificat reclamanta că, despre faptul că s-a prezentat la locul de muncă în toată această perioadă o demonstrează și certificatul eliberat de către angajator încă în iunie 2015.

Deoarece nu i s-a achitat salariul pentru munca efectuată, deși s-a prezenta zilnic la locul de muncă, a scris o plângere la ITM Orhei, dar care a rămas fără răspuns.

La 20 septembrie 2017 Tatiana Guzun a depus o cerere de majorare a cuantumului acțiunii, solicitând încasarea din contul Primăriei s. Isacova, r-nul Orhei a sumei de 20 100,20 lei cu titlu de salariu, pentru funcția de specialist în Primăria s. Isacova, r-nul Orhei pentru perioada 10 decembrie 2014 – 25 iunie 2015; a sumei de 7 377,17 lei, cu titlu de prejudiciu/penalitate de întârziere, cauzat prin întârzierea achitării salariului pentru 459 zile de întârziere; obligarea Primăriei s. Isacova, r-nul Orhei să efectueze înscrieri în carnetul de muncă a Guzun Tatiana și anume despre: reîncadrarea în funcția de percepător fiscal/specialist la Primăria s. Isacova, r-nul Orhei de la data de 10 decembrie 2014 în baza hotărârii din 09 decembrie 2014 a Judecătorei Orhei și dispoziției nr. 10 din 10 decembrie 2014 și despre eliberarea din funcția de percepător fiscal/specialist din cadrul Primăriei s. Isacova, r-nul Orhei la data de 25 iunie 2015 în temeiul deciziei din 25 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău și încasarea cheltuielilor de judecată.

A relatat suplimentar că în ceea ce privește salariul restant, neachitat de către pârâtă reclamantei, s-a admis o eroare de calcul, astfel că, s-a făcut calculul cu indicarea salariului mediu de 3074,00 de lei în loc de 3072,00 de lei, după cum este indicat în dispoziția nr. 70 din 10 decembrie 2014, astfel că, pentru perioada 10 decembrie 2014-25 iunie 2015 suma corectă care urmează să fie încasată cu titlu de salariu restant este de 20 100,20 lei.

La data de 29 mai 2018, Tatiana Guzun a depus o nouă cerere privind concretizarea cerințelor din acțiunea, solicitând încasarea din contul Primăriei s. Isacova, r-nul Orhei a sumei de 23 007,80 lei, cu titlu de compensație de

întârziere, pentru neachitarea în termen a salariului conform art. 330 alin. (2) Codul Muncii al RM.

Prin hotărârea din 28 iunie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, s-a admis acțiunea; s-a încasat din contul Primăriei s. Isacova în beneficiul Tatianeii Guzun suma de 20 100, 20 de lei cu titlu de salariu pentru funcția de specialist în Primăria sat. Isacova, r-nul Orhei pentru perioada 10 decembrie 2014 – 25 iunie 2015; suma de 23 007, 80 de lei cu titlu de compensație de întârziere; s-a obligat Primăria s. Isacova, r-nul Orhei să efectueze înscrieri în carnetul de muncă al Tatianeii Guzun și anume despre: reîncadrarea în funcția de percepător fiscal/specialist la Primăria s. Isacova, r-nul Orhei de la data de 10 decembrie 2014, în baza hotărârii din 09 decembrie 2014 a Judecătoriei Orhei și dispoziției nr.10 din 10 decembrie 2014 și despre eliberarea din funcția de percepător fiscal/specialist din cadrul Primăriei s. Isacova, r-nul Orhei la data de 25 iunie 2015, în temeiul deciziei din 25 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău; s-a încasat de la Primăria sat. Isacova, r-nul Orhei în beneficiul Tatianeii Guzun suma de 4 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La 20 iulie 2018 Primăria s. Isacova, r-nul Orhei a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 28 iunie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 21 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea de apel depusă de Primăria s. Isacova, casată hotărârea din 28 iunie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central în partea în care s-a dispus încasarea din contul Primăriei s. Isacova, r-nul Orhei în beneficiul Tatianeii Guzun suma de 20 100, 20 de lei cu titlu de salariu pentru funcția de specialist în Primăria s. Isacova, r-nul Orhei pentru perioada 10 decembrie 2014 – 25 iunie 2015 și suma de 23 007, 80 de lei cu titlu de compensație de întârziere și a fost pronunțată în partea dată o nouă hotărâre prin care cerința înaintată de Tatiana Guzun împotriva Primăriei s. Isacova cu privire la încasarea salariului și a compensației de întârziere a fost respinsă ca neîntemeiată; în rest hotărârea din 28 iunie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central a fost menținută.

La 03 ianuarie 2019 Tatiana Guzun, reprezentată de avocatul Diana Munteanu, prin intermediul Oficiului poștal a declarat recurs împotriva deciziei din 21 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestui, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii din 28 iunie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central.

În motivarea recursului a indicat dezacordul cu decizia instanței de apel, menționând că instanța de apel la pronunțarea deciziei a încălcat normele de drept material.

A mai menționat că prima instanță fiind investită cu judecarea cauzei corect a concluzionat asupra temeiniciei acțiunii depuse de recurentă, însă instanța de apel în rezultatul aplicării și interpretării greșite a normelor de drept în raport cu circumstanțele cauzei eronat a concluzionat asupra respingerii acțiunii.

Recurenta a relatat că în fiecare zi s-a prezentat la locul de muncă, ceea ce a fost confirmat și de martori în ședința de judecată.

Or, faptul că angajatorul nu i-a pus la dispoziție un birou și restul celor

necesare pentru a-și îndeplini obligațiile la fel au fost confirmate prin depozițiile martorilor și prin petițiile expediate de dânsa în adresa Inspectoratului Muncii, Inspectoratului de Poliție Orhei și Procuraturii Orhei.

Mai mult, angajatorul în cazul în care Tatiana Guzun nu se prezenta la locul de muncă urma a indica în tabelul de muncă a timpului de lucru, potrivit formularului nr.28 aprobat prin ordinul Ministerului Finanțelor nr.216 din 28 decembrie 2015 absențele nemotivate ale salariatului, însă aceasta nu a fost indicat.

Consideră că aceste acțiuni a intimitei au intenția de a discrimina recurenta de restul angajaților.

A susținut că având în vedere că angajatorul contrar art.10 alin. (2) lit.h) Codul muncii, nu și-a îndeplinit obligațiunile privind achitarea salariului față de recurentă, instanța de fond corect a admis integral cerința recurente cu privire la încasarea salariului, or, Primăria s. Isacova nu a prezentat probe incontestabile și pertinente în confirmarea lipsei relațiilor de muncă în perioada 10 decembrie 2014 – 25 iunie 2015.

Recurenta a indicat că nu poate fi reținut de instanța de judecată criticile din apelul Primăriei s. Isacova care afirmă că recurenta nu s-a prezentat la locul de muncă și nu și-a îndeplinit obligațiile de serviciu, în condițiile în care aceste declarații nu au fost probate în sensul art.118 din Codul de procedură civilă.

Totodată, consideră că urmează a fi apreciate critic demersurile și actele de constatare întocmite în diverse zile din perioada 10 decembrie 2014 - 25 iunie 2015 prin care se constată lipsa recurente de la locul de muncă, or, nu a fost demonstrat că aceste au fost întocmite anume în perioada dată și nu ulterior în timpul examinării cauzei, mai mult aceste procese-verbale nici nu au fost aduse la cunoștința recurente.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 21 noiembrie 2018 și publicată pe pagina web a instanței de apel la 08 decembrie 2018.

În aceste circumstanțe recursul, declarat de Tatiana Guzun, reprezentată de avocatul Diana Munteanu la 03 ianuarie 2019, se consideră depus în termen.

La 01 martie 2019 Primăria s. Isacova, reprezentată de avocatul Boris Dariiev prin intermediul Oficiului poștal, a depus referință, prin care a solicitat de a fi considerat inadmisibil recursul declarat de Tatiana Guzun, reprezentată de avocatul Diana Munteanu

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 13 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul declarat de Tatiana Guzun, reprezentată de avocatul Diana Munteanu admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele

invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 118, alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130, alin. (1), (2) și (3) Cod de procedură civilă, statuează că, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Materialele cauzei atestă că prin dispoziția nr.17 din 07 mai 2014 Tatiana Guzun a fost eliberată din funcția de percepător fiscal din cadrul Primăriei s. Isacova, r-nul Orhei (f.d.6).

Prin hotărârea din 09 decembrie 2014 a Judecătoriei Orhei acțiunea depusă de Tatiana Guzun a fost admisă parțial și reîncadrată Tatiana Guzun în funcția de percepător fiscal în cadrul Primăriei s. Isacova, r-nul Orhei (f.d.7).

Tot actele cauzei denotă că prin dispoziția nr.70 din 15 decembrie 2014 a Primăriei s. Isacova, Tatiana Guzun a fost reîncadrată în câmpul muncii în funcția de specialist în Primăria s. Isacova, începând cu data de 15 decembrie 2014 cu achitarea unui salariu mediu lunar în mărime de 3072 de lei (f.d.8).

Prin decizia din 25 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Primăria s. Isacova, r-nul Orhei, casată hotărârea din 09 decembrie

2014 a Judecătorei Orhei și pronunțată o nouă hotărâre prin care acțiunea depusă de Tatiana Guzun împotriva Primăriei Isacova, r-nul Orhei a fost respinsă.

Prin încheierea din 04 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de Tatiana Guzun a fost considerat inadmisibil.

Înaintând acțiune în instanța de judecată împotriva Primăriei s. Isacova, Tatiana Guzun a solicitat încasarea salariului pentru perioada 10 decembrie 2014 – 25 iunie 2015, a compensației în legătură cu neachitarea salariului, obligarea efectuării înscrierii în carnetul de muncă și încasarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea acțiunii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acesteia și admiterii integrale a acțiunii.

Judecând apelul depus de Primăria s. Isacova, instanța de apel l-a considerat întemeiat cu casarea hotărârea primei instanțe în partea în care s-a dispus încasarea din contul Primăriei s. Isacova, r-nul Orhei în beneficiul Tatianei Guzun suma de 20 100, 20 de lei cu titlu de salariu pentru funcția de specialist în Primăria s. Isacova, r-nul Orhei pentru perioada 10 decembrie 2014 – 25 iunie 2015 și suma de 23 007, 80 de lei cu titlu de compensație de întârziere și a fost pronunțată în partea dată o nouă hotărâre prin care cerința înaintată de Tatiana Guzun împotriva Primăriei s. Isacova cu privire la încasarea salariului și a compensației de întârziere a fost respinsă ca neîntemeiată; în rest hotărârea din 28 iunie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central a fost menținută.

În acest sens, instanța de apel a reținut că materialele cauzei și anume actele de constatare din 05 ianuarie 2015, 02 februarie 2015, 27 februarie 2015, 31 martie 2015, 30 aprilie 2015, 29 mai 2015 și 25 iunie 2015 confirmă faptul că Tatiana Guzun în perioada 10 decembrie 2014 – 25 iunie 2015 nu a fost implicată în activitatea Primăriei și nu s-a prezentat la locul de muncă.

Respectiv, instanța de apel a conchis că Tatiana Guzun cu toate că a fost restabilită la locul de muncă începând cu data de 15 decembrie 2014 prin hotărârea din 09 decembrie 2014 a Judecătorei Orhei, aceasta cu excepția zilelor tabelate din luna decembrie 2014 pentru care i-a fost achita salariul, la locul de muncă nu s-a mai prezentat și nu a comunicat angajatorului motivele imposibilității de a se prezenta, deasemenea nu a prezentat nici o probă pertinentă și concludentă care ar justifica absența dânzei de la serviciu.

Instanța de recurs conchide, însă, că o astfel de soluție este pripită, fapt ce rezultă din examinarea superficială și arbitrară a litigiului dedus judecății, precum și din interpretarea eronată a materialului probator administrat în cauză.

În susținerea opiniei date, Colegiul evidențiază că Primăria s. Isacova prin dispoziția nr. 70 din 15 decembrie 2014, în temeiul hotărârii din 09 decembrie 2014 a Judecătorei Orhei a reîncadrat-o pe Tatiana Guzun în funcția de specialist în cadrul Primăriei s. Isacova.

Însă, instanța de recurs reține că din actele cauzei nu denotă cert că Tatiana Guzun ar fi fost reîncadrată de fapt în câmpul muncii, or, instanța de apel urma să verifice dacă Primăria s. Isacova pe lângă emiterea dispoziției nr. 70 din 15 decembrie 2014 a asigurat Tatianeii Guzun condițiile necesare pentru îndeplinirea obligațiilor ce îi revin.

Mai mult, însăși Primăria prin certificatul nr.107 din 08 iunie 2015 recunoaște că Tatiana Guzun a fost reîncadrată în funcția de specialist în cadrul

Primăriei s. Isacova, iar prin actele de constatare indică că aceasta pe perioada 10 decembrie 2014 - 25 iunie 2015 nu a fost implicată în activitatea Primăriei și nu s-a prezentat la locul de muncă.

Or, în cazul în care Tatiana Guzun absentă de la serviciu mai mult de 4 ore consecutiv, Primăria s. Isacova avea posibilitatea să o concedieze pe aceasta în temeiul Codului muncii, iar la actele cauzei un ordin în acest sens nu a fost anexat.

De asemenea, conform declarațiilor martorilor Ana Josan și Simion Mursa, audiați în cadrul ședinței de judecată din prima instanță rezultă că Tatiana Guzun se prezenta la serviciu, însă fără a-i fi asigurate condiții de lucru.

În circumstanțele descrise, instanța de recurs decelează că instanța de apel pe lângă constatarea că Tatiana Guzun a fost restabilită în câmpul muncii de către Primăria s. Isacova, urma să verifice dacă Primăria a reîncadrat-o de fapt pe Tatiana Guzun în funcția menționată prin crea condițiilor de muncă.

Or, art.202 al Codului muncii, stabilește că disciplina de muncă se asigură în unitate prin crearea de către angajator a condițiilor economice, sociale, juridice și organizatorice necesare prestării unei munci de înaltă productivitate, prin formarea unei atitudini conștiente față de muncă, prin aplicarea de stimulări și recompense pentru munca conștiincioasă, precum și de sancțiuni în caz de comitere a unor abateri disciplinare.

În această ordine de idei, se atestă că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării acesteia, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante în speță.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Față de cele de preced Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și de a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decide:

Se admite recursul declarat de către Tatiana Guzun, reprezentată de avocatul Diana Munteanu.

Se casează decizia din 21 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Guzun împotriva Primăriei satului Isacova cu privire la încasarea salariului, a

compensației, obligarea efectuării înscrierii în carnetul de muncă și încasarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Galina Stratulat